

YÖNETMELİK

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından:

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

MADDE 1- 29/7/2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi yürürlükten kaldırılmış, (h) bendinde yer alan “gereklidir” ibaresi “raporu hazırlanmalıdır” şeklinde değiştirilmiş, (i) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (k) bendinde yer alan “Gereklidir” ibaresi “Raporu Hazırlanmalıdır” şeklinde değiştirilmiş, (ö) bendinde yer alan ““Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” veya” ve “inşaat öncesi,” ibareleri yürürlükten kaldırılmış, (bb) ve (hh) bentlerinde yer alan “ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir” ibareleri “ÇED Olumlu” şeklinde, (cc) bendinde yer alan “Ek-1’deki listede yer alan” ibaresi “7 nci ve 24 üncü maddeler kapsamında ÇED başvuru dosyası Bakanlığa sunulan” şeklinde değiştirilmiş, (ff) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“i) Çevresel etki değerlendirme olumlu kararı: Çevresel etki değerlendirme uygulanacak projelere ait çevresel etki değerlendirme raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı ile, Ek-2’deki listede yer alan çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projelere ait proje tanıtım dosyasının incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucunda ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeyde olduğunun belirlenmesi üzerine, projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,”

“ff) Proje ilerleme raporu: ÇED raporu hazırlanarak ÇED Olumlu kararı alındıktan sonra, komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımın inşaat dönemine ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren rapor,”

“ii) Muaf: Niteliği, prosesi, türü, üretim yöntemi itibarıyla Ek-1 ve Ek-2’deki listelerde yer alan, ancak işletmeye veya üretime geçtiği tarihte yürürlükte olan, bu Yönetmelikte yer almayan veya bu Yönetmelik hükümlerine göre kazanılmış hakları sebebiyle bu Yönetmelik hükümleri uygulanmayan projeleri,

jj) Özel işleme tabi atık: Atık yönetimi uygulamaları kapsamında özel yönetimi olan atık elektrikli ve elektronik eşyalar, atık pil ve akümülatörler, ömrünü tamamlamış araçlar, ömrünü tamamlamış lastikler, atık yağlar ve bitkisel atık yağları,

kk) Proje revizyon başvuru bedeli: ÇED Olumlu kararı verilmiş olan ve karara esas ÇED proje alanı sınırları içerisinde, kapasite artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde alansal revizyon planlanan projelerin başvurusu ile ilgili Bakanlıkça belirlenmiş olan ve proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödenmesi ve ibrazı gereken tutarı,”

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “karar (ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir)” ibaresi ““ÇED Olumlu” kararı” şeklinde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Yönetmeliğe tabi projeler hakkında “ÇED Olumlu”, “ÇED Olumsuz” ve “ÇED Raporu Hazırlanmalıdır” kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Ancak Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda Ek-2’deki listede yer alan projeler için “ÇED Olumlu” ve/veya “ÇED Raporu Hazırlanmalıdır” kararının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek il müdürlüğüne devredebilir.”

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ““ÇED Gereklidir”” ibaresi ““ÇED Raporu Hazırlanmalıdır”” şeklinde değiştirilmiş, (c) bendinde yer alan “kanunen” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “1 ay” ibaresi “30 takvim günü” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Eksikliklerin tamamlanması için verilen 30 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.”

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “proje sahibinin” ibaresi “proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş ve üçüncü fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplantı, Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir. Ayrıca il müdürlüğü tarafından projeden en çok etkilenmesi beklenen yerlerde gerekli yazışmalar yapılarak askıda ilan veya anons yoluyla da halka duyurulur. Toplantıya Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar ile proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin katılımının olmaması durumunda toplantı bir defaya mahsus ertelenir ve Bakanlıkça belirlenen yeni bir tarihte toplantı düzenlenir. Yeni tarihte düzenlenen toplantıya Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar ile proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin ikinci defa katılımının olmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır.”

“Proje yeri inceleme ve toplantı tutanakları, bir sureti il müdürlüğünde kalmak üzere son görüş verme tarihine kadar Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemine yüklenir.”

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) ÇED raporu özel formatı, Bakanlık tarafından format için komisyon üyelerine yazılı olarak bildirilen son görüş verme tarihinden itibaren 30 takvim günü içerisinde Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemine yüklenir. Özel format bedeli, son görüş verme tarihinden itibaren ve yatırıldığı tarihteki özel format bedeline göre 30 takvim günü içerisinde yatırılmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.

(3) Format bedelinin yatırıldığına ilişkin dekontun Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemine yüklenmesinden sonra, Bakanlıkça 7 iş günü içerisinde özel format verilir.

(4) Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar özel formatın verilmiş tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde ÇED raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. 1 yıllık süre bitmeden talep edilmesi halinde bir defaya mahsus en fazla 180 takvim günü ek süre verilebilir. Belirtilen süreler içerisinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.”

MADDE 8- Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yetkili müşavir firmaların” ibaresi “Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşların” şeklinde değiştirilmiş, ikinci

fıkrasında yer alan "inceleme ve değerlendirme komisyonu" ibaresi "komisyon" şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasında yer alan "Ayrıca" ibaresinden sonra gelmek üzere "il müdürlüğü tarafından" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu" ibaresi "Komisyon" şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, üçüncü ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dokuzuncu fıkrasında yer alan "sunmasından sonra;" ibaresinden sonra gelmek üzere "toplantı tarihini ve yerini belirten bir yazı ile" ibaresi eklenmiş ve onuncu fıkrasının (a) bendinde yer alan "3 ay" ibaresi "90 takvim günü" şeklinde değiştirilmiştir.

"Komisyon üyesi kurum/kuruluşlar, görüşlerini ayrıca Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemine de yükler."

"(3) Proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar, komisyon üyelerini bilgilendirmek için toplantılarda hazır bulunurlar. Proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların hazır bulunmaması durumunda toplantı bir defaya mahsus ertelenir ve Bakanlıkça belirlenen yeni bir tarihte toplantı düzenlenir. Yeni tarihte düzenlenen toplantıya proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların ikinci defa hazır bulunmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır. Gerekli hallerde komisyon toplantıları elektronik ortamda video konferans ve benzeri yöntemle de yapılabilir. Toplantının düzenlenme şekli komisyon üyelerine gönderilen davet yazısında belirtilir."

"(8) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde 180 takvim günü içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. Belirtilen süre içerisinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır."

MADDE 10- Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 13- (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından komisyon toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki 10 takvim günü içerisinde Bakanlığa sunulur. Belirtilen süre içerisinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.

(2) Sunulan raporda eksiklik tespit edilmesi durumunda rapor iade edilir. İade edilen rapordaki eksikliklerin iade tarihinden itibaren 60 takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. Son şekli verilen ÇED raporunun tamamlanması için verilen 60 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder."

MADDE 11- Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ticari sicil gazetesi" ibareleri "onaylı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi" şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Belirtilen belgelerin tamamlanması için verilen 5 iş günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder."

"ÇED Olumlu" kararı verilen projelerde, ilgili kurum/kuruluşların da kendi mevzuatı kapsamında izin işlemleri ile izleme ve denetim faaliyetlerini gerçekleştirme sorumluluğu bulunmakta olup komisyon üyesi kurum/kuruluş görüşlerindeki hususlara/taahhütlere aykırı işlem yapıldığının

ilgili kurum/kuruluş tarafından Bakanlığa veya ilgili il müdürlüğüne bildirilmesi halinde 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre ayrıca işlem tesis edilir.”

MADDE 12- Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “kanunen” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 13- Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “tespit edilen ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlıkça proje yeri incelemesi yapılarak” ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın (b) bendine aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “6 ay” ibaresi “180 takvim günü” şeklinde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasında yer alan “6 aylık süre yetkili müşavir firmaların” ibaresi “180 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların” şeklinde değiştirilmiştir.

“Komisyon üyesi kurum/kuruluşlar, görüşlerini ayrıca Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemine de yükler.”

MADDE 14- Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler için ÇED olumlu veya ÇED raporu hazırlanmalıdır kararı

MADDE 17- (1) Bakanlık, inceleme değerlendirme süreci tamamlanarak karar aşamasına geçilen proje hakkında 5 iş günü içinde “ÇED Olumlu” veya “ÇED Raporu Hazırlanmalıdır” kararını verir. Verilen karar il müdürlüğüne, görüş alınan kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. Bu karar il müdürlüğü tarafından internet sayfasında süresiz ve askıda 30 takvim günü ilan edilerek halka duyurulur. “ÇED Olumlu” kararı verilen projelerde, ilgili kurum/kuruluşların da kendi mevzuatı kapsamında izin işlemleri ile izleme ve denetim faaliyetlerini gerçekleştirme sorumluluğu bulunmakta olup komisyon üyesi kurum/kuruluş görüşlerindeki hususlara/taahhütlere aykırı işlem yapıldığının ilgili kurum/kuruluş tarafından Bakanlığımıza veya ilgili il müdürlüğüne bildirilmesi halinde 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre ayrıca işlem tesis edilir.

(2) “ÇED Olumlu” kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Olumlu” kararı geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir.

(3) Yatırıma başlanılmamış olan projeler için verilen “ÇED Olumlu” kararları, proje sahibinin talebi ve talebin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir.

(4) “ÇED Raporu Hazırlanmalıdır” kararı verilen projeler için ÇED başvuru dosyası hazırlanarak Bakanlığa başvuru yapılması gerekir. Ancak, “ÇED Raporu Hazırlanmalıdır” kararına esas şartların değişmesi halinde, 15 inci madde hükümlerine göre yeniden başvuru yapılabilir.”

MADDE 15- Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “veya “ÇED Gerekli Değildir”” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve dördüncü fıkrasına ““ÇED Olumlu”” ibaresinden önce gelmek üzere “ÇED raporu hazırlanarak” ibaresi eklenmiştir.

“(1) Bakanlık, “ÇED Olumlu” kararı verilen projelerle ilgili olarak, “ÇED Olumlu” kararına esas nihai ÇED raporunda veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip

getirilmediğini izler, kontrol eder ve denetler. Bakanlık, nihai ÇED raporuna esas proje ilerleme raporlarında belirtilen iş ve işlemlerin doğruluğunu kontrol eder.”

MADDE 16- Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (b) bendinde yer alan “ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler kapsamında yer alan ve “ÇED Olumlu” kararı alınmadan başlanan faaliyetler Bakanlıkça veya Bakanlığın yazılı talimatı ile doğrudan il müdürlüğü tarafından, Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeler kapsamında yer alan ve “ÇED Olumlu” kararı alınmadan başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur. “ÇED Olumlu” kararı alınmadıkça yatırıma ilişkin durdurma kararı kaldırılmaz. “ÇED Olumlu” kararı alınmaz ise yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür. Bu konuda 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.”

MADDE 17- Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “veya “ÇED Gerekli Değildir”” ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18- Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesi başlığı ile beraber aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Proje sahibinin değişmesi, projenin devri veya ünvan değişikliği

MADDE 21- (1) Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda; projenin yeni sahibi, projenin devrine konu bilgi ve belgeleri [devir sözleşmesi (noter veya ilgili idaresince onaylı), tapu senedi, ilgili idaresince onaylı icra/ihale sonuç belgeleri ve benzeri], nihai ÇED raporu/proje tanıtım dosyası ve eklerinin projenin yeni sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhütnamesini ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile onaylı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesini 90 takvim günü içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunmakla yükümlüdür. Devir tarihinden itibaren projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülükleri başka bir işleme gerek kalmaksızın projenin yeni sahibi tarafından üstlenilmiş sayılır.

(2) Proje sahibine ait ünvanın değişmesi durumunda; ünvan değişikliği ile ilgili bilgi ve belgelerin (Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ve benzeri) onaylı sureti ile beraber yeni ünvan kapsamında yeniden düzenlenen taahhütname ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirkülerinin 90 takvim günü içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunulması yükümlülüğü bulunmakta olup, projeye ait tüm taahhüt ve yükümlülükler ünvan değişikliği tarihinden itibaren başka bir işleme gerek kalmaksızın üstlenilmiş sayılır.

(3) Proje sahibi ve/veya ünvan değişikliği başvurularına ilişkin değerlendirme, yerinde incelemeyi müteakip ilgili il müdürlüğüne yapılır.”

MADDE 19- Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “doğal afet,” ibaresinden sonra gelmek üzere “kuraklık,” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“f) Onaylı planlarda kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi, turizm merkezi, turizm tesis alanı olarak belirlenen alanlar ile belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kentsel yapı yoğunluğu fazla olan il ya da ilçe merkezlerinde yer alan mevcut işletmede olan turizm tesisleri ile bu tesislerde yapılacak kapasite artışlarına ilişkin projeler.

g) “ÇED Olumlu” kararı verilmiş olan ve karara esas ÇED proje alanı sınırları içerisinde, proje revizyon başvuru bedelinin ödenmesi mukabilinde, kapasite artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde alansal revizyon planlanan projeler.”

MADDE 20- Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yapılabilir” ibaresi “yapabilir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- Aynı Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesinin yürürlük tarihinden önce bu Yönetmeliğin Ek-2’sindeki liste kapsamında değerlendirilerek gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğine ilişkin karar verilmiş olup, karar geçerliliği devam eden projelere, bu Yönetmeliğin dördüncü, beşinci ve altıncı bölümlerinde “ÇED Olumlu” kararı kapsamında belirtilen hükümler uygulanır.”

MADDE 22- Aynı Yönetmeliğin geçici 2 nci maddesinin başlığı “Muafiyet hakkı olan projeler” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 23- Aynı Yönetmeliğin EK-1’indeki listede aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır:

a) 1 inci maddesinin (b) bendinde yer alan “500 ton/gün” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve” ibaresi eklenmiştir.

b) 9 uncu maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki bent eklenmiştir.

“a) Demiryolu hatları,

b) Havaalanları/havalimanları (hava kampüsleri hariç),

c) Erişme kontrolü uygulanan karayolları ile bu yollara uzunluğu 20 km ve üzeri şerit eklenmesi ve/veya güzergâhının değiştirilmesi,”

“ç) Mevcut demiryolu güzergâhı korunarak uzunluğu 70 km ve üzeri hat sayısının çoğaltılması,”

c) 10 uncu maddesinin (b), (ç) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım, dolfenler (güneşlenme, sportif amaçlı iskeleler hariç),”

“ç) 24 metre ve üzeri yat/tekne tadilat, imalat, bakım, onarım ve/veya çekek hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler,

d) 200.000 m³ ve üzeri dip tarama projeleri,”

ç) 11 inci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların yakıldığı (oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma ve benzeri termal işlemler), kimyasal ve/veya biyolojik işlemlerden geçirilerek bertarafının yapıldığı tesisler,”

d) 12 nci maddesinin (c) ve (ç) bentlerinde yer alan “(Biyokütle hariç)” ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

e) 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“15-Atık su arıtma ve derin deniz deşarjı projeleri;

- a) Kapasitesi 50.000 m³/gün ve üzeri olan atık su arıtma tesisleri,
- b) Kapasitesi 50.000 m³ /gün ve üzeri olan derin deniz deşarjı projeleri,”
- f) 16 ncı maddesinin (a) bendinde yer alan “1 baş sığır,” ibaresinden sonra gelmek üzere “1 baş deve,” ibaresi eklenmiş, (b) bendinde yer alan “1 adet ördek=2 adet tavuk” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 1 adet tavuk=7 adet bildircin” ibaresi eklenmiştir.
- g) 17 nci maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (d) bendinde yer alan “1 adet ördek=2 adet tavuk” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 1 adet tavuk=7 adet bildircin” ibaresi eklenmiştir.
- “a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş ve benzeri yetiştirme tesisleri (1 baş sığır=1 baş deve, 1 baş sığır=1 baş at, 1 baş sığır=1 baş eşek),”
- ğ) 19 uncu maddesinde yer alan “kekik, papatya, kenevir ve benzeri” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.
- h) 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
- “21-Üretim kapasitesi 25.000 ton/yıl ve üzeri maya fabrikaları (sadece paketleme yapan tesisler hariç),”
- i) 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
- “25-Madencilik projeleri;
- a) 25 hektar ve üzeri arazi yüzeyinde (kazı ve döküm alanı dâhil) planlanan açık işletmeler,
- b) Fiziksel yöntemler hariç, cevher zenginleştirme tesisleri ve/veya bu zenginleştirme tesislerine ilişkin atık tesisleri,
- c) 400.000 ton/yıl ve üzeri kırma, eleme, yıkama, kurutma, cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler,”
- i) 26 ncı maddesinde yer alan “ton/gün” ve “m³/gün” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve üzeri” ibareleri eklenmiştir.
- j) 27 nci maddesinde yer alan “uzun” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve” ibaresi eklenmiştir.
- k) 29 uncu maddesinde yer alan “tesisler” ibaresinden sonra gelmek üzere “(perakende satışa hazır halde ambalajlı ürün depolama alanları hariç)” ibaresi eklenmiştir.
- l) 37 nci maddesinde yer alan “taş yünü” ibaresinden sonra gelmek üzere “, cam mozaik” ibaresi eklenmiştir.
- m) 39 uncu maddesinde yer alan “300.000 ton/yıl” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve” ibaresi eklenmiştir.
- n) 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
- “43-Güneş enerji santralleri;
- a) Proje alanı 25 hektar ve üzerinde olan arazi güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç),
- b) Proje alanı 2 hektar ve üzerinde olan yüzer güneş enerji santralleri,”

o) 45 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“46-Gemi söküm ve/veya gemi geri dönüşümü tesisleri,

47-50.000 m³/yıl ve üzeri alkollü içecek üretimi,

48-25.000 ton/yıl ve üzeri salça, ketçap, mayonez ve benzeri sos üretimi yapılan tesisler,

49-10.000 ton/yıl ve üzeri su ürünleri işleme tesisleri,

50-Rendering tesisleri,

51-İşleme kapasitesi 25.000 litre/gün ve üzeri peynir altı suyu işleme tesisleri,

52-Üretim kapasitesi 100 ton/gün ve üzeri çikolata, çikolatalı ürün, kakao likörü, kakao tozu, kakao yağı gibi kakaolu ürün üretimi yapan tesisler,

53-Balık unu ve balık yağı işletmeleri,

54-100 ton/gün ve üzeri hayvansal ürünlerin işlendiği (et, sakatat ve benzeri) tesisler (fiziksel işlem, perakende satış işlemleri ve su ürünleri hariç),”

MADDE 24- Aynı Yönetmeliğin EK-2’sinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır:

a) 2 nci maddesinde yer alan “Proses kaynaklı atığı ve/veya yan ürünü olmayan sadece karışım yapan tesisler bu kapsamın dışındadır” ibaresi “kimyasal reaksiyonla gerçekleştirilen üretimler” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3-Toplam depolama kapasitesi 500 m³ ve üzeri olan doğalgaz, petrokimya, petrol ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler (perakende satışa hazır halde ambalajlı ürün depolama alanları hariç),”

c) 4 üncü maddesinde yer alan “Elastomer” ibaresi “Günlük kapasitesi 1 ton ve üzeri elastomer” şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 5 inci maddesinin (b) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç) bendinde yer alan “ve/veya özel işleme tabi” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, (d) bendinde yer alan “(Biyokütle hariç)” ibaresi “(oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma ve benzeri termal işlemler)” şeklinde değiştirilmiş, (f) bendinde yer alan “1-100 ton/gün arasında olan” ibaresi “1 ton/gün ve üzeri” şeklinde değiştirilmiş ve “(Biyokütle hariç)” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“b) Atıkların fiziksel yöntemlerle geri kazanıldığı tesisler;

1) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların fiziksel yöntemlerle geri kazanıldığı tesisler (ömrünü tamamlamış lastiklerin, kabloların kırma ve parçalama işlemleri hariç),

2) 1.000 ton/yıl ve üzeri tehlikesiz atıkların fiziksel yöntemlerle geri kazanıldığı tesisler (metal, kâğıt, plastik, tekstil, cam, ahşap atıkları toplama, ayırma, kesme, parçalama, öğütme, granül elde etme hariç),”

“e) 1 ton/gün ve üzeri tehlikesiz atıkların ve/veya belediye atıklarının geri kazanıldığı ve/veya biyobozunur atık işleme (mekanik ayırma, biyokurutma, biyometanizasyon, kompost) tesisleri,”

d) 6 ncı maddesinin (b) bendinde yer alan “tesisler” ibaresinden sonra gelmek üzere “(kimyasal reaksiyonla gerçekleştirilen üretimler)” ibaresi eklenmiştir.

e) 10 uncu maddesinin (a) bendinde yer alan “kasar” ibaresinden sonra gelmek üzere “(haşıl sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme ve benzeri)” ibaresi eklenmiştir.

f) 11 inci maddesinde yer alan “taş yünü” ibaresinden sonra gelmek üzere “, cam mozaik” ibaresi eklenmiştir.

g) 12 nci maddesinin (c) bendinde yer alan “300 m³/ay” ibaresi “3600 m³/yıl” şeklinde değiştirilmiştir.

ğ) 16 ncı maddesinde yer alan “motor üretimi” ibaresinden sonra gelmek üzere “(montaj yapılan tesisler hariç)” ibaresi eklenmiştir.

h) 20 nci maddesinde yer alan “1.000 ton/yıl” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve” ibaresi eklenmiştir.

i) 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“21- a) Klinker öğütme tesisleri,

b) 5 ton/gün ve üzeri mikronize öğütme tesisleri (maden ruhsat sahaları dışında kurulacak olan tesisler),”

i) 26 ncı maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (f) bendine “fabrikaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “(sadece paketlenen tesisler hariç)” ibaresi eklenmiş, (g) bendinde yer alan “5.000 litre/yıl” ibaresi “5 m³/yıl” şeklinde değiştirilmiş, (ğ) bendinde yer alan “amaçlı sular ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “aromasız” ibaresi eklenmiş, (h) bendinde yer alan “üretilen” ibaresi “, ketçap, mayonez ve benzeri sos üretimi yapılan” şeklinde değiştirilmiş, (i) bendinde yer alan “Su ürünleri” ibaresi “30 ton/yıl ve üzeri su ürünleri” şeklinde değiştirilmiş, (n) bendinde yer alan “1 baş sığır,” ibaresinden sonra gelmek üzere “1 baş deve,” ibaresi eklenmiş, (o) bendinde yer alan “1 adet ördek=2 adet tavuk” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 1 adet tavuk=7 adet bıldırcın” ibaresi eklenmiş, (p), (s) ve (ş) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (u) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) 5 ton/yıl ve üzeri bitkisel ham yağ veya rafine yağ üreten tesisler (esansiyel yağların üretimi hariç),”

“p) 10 ton/gün ve üzeri hayvansal ürünlerin işlendiği (et, sakatat ve benzeri) tesisler (fiziksel işlem, perakende satış işlemleri ve su ürünleri hariç),”

“s) Üretim kapasitesi 5 ton/gün ve üzeri şekerleme (sitrik asit, tartarik asit veya potasyum bitartarat kullanılarak üretilen), şeker şurubu ürün üretimi yapan tesisler,

ş) Üretim kapasitesi 5 ton/gün ve üzeri çikolata/çikolatalı ürün/kakao likörü/kakao tozu/kakao yağı gibi kakaolu ürün üretimi yapan tesisler,”

j) 27 nci maddesinin (a) bendinde yer alan “yetiştirme tesisleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “(1 baş sığır=1 baş deve, 1 baş sığır=1 baş at, 1 baş sığır=1 baş eşek)” ibaresi ve (ç) bendinde yer alan “1 adet ördek=2 adet tavuk” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 1 adet tavuk=7 adet bıldırcın” ibaresi eklenmiştir.

k) 28 inci maddesinin (a), (d), (f), (g), (ğ), (h), (i) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Balıkçı barınakları, römorkör barınakları, feribot iskeleleri, kapak atma rampası ile yolcu taşıma vapuru, deniz otobüsü, gezi teknelerinin yanaştığı/bağlandığı yerler,”

“d) Erişme kontrolü uygulanan karayolları haricindeki tüm yollar ile bu yollara uzunluğu 20 km ve üzeri şerit eklenmesi ve/veya güzergâhının değiştirilmesi (belediye ve köy yolları hariç),”

“f) Demiryollarında uzunluğu 20-70 km arasında güzergâh değiştirilmesi ve/veya hat sayısının çoğaltılması,

g) Bağlantı ve iltisak amaçlı uzunluğu 20 km ve üzeri demiryolu hatları,

ğ) Tersaneler ile yat/tekne tadilat, imalat, çekek, bakım, onarım hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesislerdeki boyut artışı ve/veya yüzer havuz ilavesi,

h) 5 m üzeri ve 24 m altı yat/tekne tadilat, imalat, çekek, bakım, onarım hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler,

ı) Yat/tekne yanaşma/bağlanma yerleri (iskele, rıhtım, dolfen, şamandıralar ve benzeri),

i) 200.000 m³ altı dip tarama projeleri,”

l) 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“41-Güneş enerji santralleri;

a) Proje alanı 7,5 hektar ve üzerinde olan arazi güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç),

b) Proje alanı 2 hektara kadar olan yüzer güneş enerji santralleri,”

m) 45 inci maddesinin (c), (ç) ve (g) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Karbondioksit ve diğer gazların çıkarılması,

ç) Petrol, doğalgaz ve kayagazının çıkarılması (Ek-1’de yer almayanlar),”

“g) Petrol, doğalgaz, kayagazı ve jeotermal kaynak arama projeleri (Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik ve benzeri yöntemle yapılan aramalar hariç),”

n) 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“51-Atık su arıtma ve derin deniz deşarjı projeleri;

a) Kapasitesi 30.000 m³/gün ve üzeri olan atık su arıtma tesisleri,

b) Derin deniz deşarjı projeleri,”

o) 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“56-Kültür balıkçılığı projeleri dışında kalan (her türlü yapay ve doğal su ortamında yapılan) su ürünleri (kabuklu, yumuşakça, eklembacaklı, amfibi ve benzeri) yetiştiriciliği projeleri (30 ton/yıl ve üzeri üretim),”

ö) 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“57-1 adet türbin ve üzeri rüzgâr enerji santralleri,”

p) 57 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“58-100.000 ton/yıl ve üzeri hayvan yemi üreten tesisler,

59-Balık ağı yıkama tesisleri,”

MADDE 25- Aynı Yönetmeliğin EK-3'teki Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Formatının Bölüm I: Projenin Tanımı ve Özelliklerinin (a) bendinde yer alan “özellikleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bedeli,” ibaresi eklenmiş, Bölüm VII Notlar, Kaynaklar ve Eklerin 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 6 ncı maddesinde yer alan “Ticari Sicil Gazetesi” ibaresi “Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bölüme aşağıdaki madde eklenmiştir.

“4-Faaliyet alanında Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir rapor.”

“7-Diğer bilgi ve belgeler.”

MADDE 26- Aynı Yönetmeliğin EK-4'ündeki Proje Tanıtım Dosyası Genel Formatının Bölüm I: Projenin Özelliklerinin (b) bendinde yer alan “kapladığı alan,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yatırım bedeli,” ibaresi eklenmiş, Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özelliklerinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Bölüm VI'nın başlığı “Notlar, Kaynaklar ve Ekler:” şeklinde değiştirilmiş, aynı bölümün 2 nci maddesinde yer alan “jeoloji haritası” ibaresinden sonra gelmek üzere “, hidrojeoloji haritası” ibaresi eklenmiş, 3 üncü maddesinde yer alan “Ticari Sicil Gazetesi” ibaresi “Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi” şeklinde değiştirilmiş, 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı bölüme aşağıdaki madde eklenmiştir.

“a) Mevcut arazi kullanımı (tarım alanı, orman alanı, planlı alan, su yüzeyi ve benzeri) ve kalitesi, jeolojik ve hidrojeolojik özellikleri.”

“6-Faaliyet alanında Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir rapor.”

“7-Diğer bilgi ve belgeler.”

MADDE 27- Aynı Yönetmeliğin EK-5'indeki Duyarlı Yörelere 1 inci maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve 3 üncü maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelikte belirtilen alanlar,”

“e) İçme-kullanma suyu havzaları koruma alanları: İçme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan yerüstü ve yeraltı suyu kaynaklarının tabii su toplama alanı içerisinde kalan alanlar.”

MADDE 28- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 29- Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.